

AML pro advokáty

Mgr. Petra Vrábliková

2025

Své ego prosím odložte v šatně.

Právní úprava v ČR

- Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**AML Zákon**“), naposledy ve znění zákona č. 49/2020 Sb., č. 527/2020 Sb., č. 34/2021 a č. 172/2023 a **č. 1/2024 a 107/2024 a 280/2024 (!)**
- Zákon č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů
- Zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- Zákon č. 69/2006 Sb., o mezinárodních sankcích
- Zákon č. 1/2023 Sb., o omezujících opatřeních proti některým závažným jednáním uplatňovaným v mezinárodních vztazích (sankční zákon)
- Usnesení představenstva ČAK č. 2/2008 (dále jen „**AML Usnesení**“)
- Usnesení představenstva ČAK č. 7/2004 (dále jen „**Usnesení o úschovách**“)

Evropská úprava

- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu (tzv. čtvrtá AML směrnice)
- 2018/843 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu (tzv. pátá AML směrnice)
- nařízení EP a Rady (EU) 2015/847 o informacích doprovázejících převody peněžních prostředků
- nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1675 ze dne 14. července 2016, kterým se směrnice (EU) 2015/849 Evropského parlamentu a Rady doplňuje o identifikaci vysoce rizikových třetích zemí se strategickými nedostatky

...

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1153 ze dne 20. června 2019 o stanovení pravidel usnadňujících používání finančních a dalších informací k prevenci, odhalování, vyšetřování či stíhání určitých trestných činů a o zrušení rozhodnutí Rady 2000/642/SVV
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1672 ze dne 23. října 2018 o kontrolách peněžní hotovosti vstupující do Unie nebo ji opouštějící a o zrušení nařízení (ES) č. 1889/2005
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (eIDAS)

Od roku 2026

- Nařízení EP a Rady (EU) 2024/1624 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu („AMLR“)
- Směrnice EP a Rady (EU) 2024/1640 o mechanismech, které mají členské státy zavést za účelem předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o směně směrnice (EU) 2019/1937 a o změně a zrušení směrnice (EU) 2015/849 („AMLD6“)
- Nařízení EP a Rady (EU) 2024/1620, kterým se zřizuje Orgán pro boj proti praní peněz a financování terorismu a mění nařízení (EU) č. 1093/2010, (EU) č. 1094/2010 a (EU) č. 1095/2010 („AMLAR“)
- Nařízení EP a Rady (EU) o informacích doprovázejících převody peněžních prostředků a některých kryptoaktiv a o změně směrnice (EU) 2015/849 („nařízení TFR“)

AMLA

- Agentura pro boj proti praní špinavých peněz – převezme část pravomocí FISCO, od roku 2026
- Přímé kontrolní pravomoci – přímý dohled nad některými „nejrizikovějšími“ povinnými osobami, zpočátku bankami a obchodníky s virtuálními aktivy
- Přímé výkladové pravomoci – možnost vydávat stanoviska k výkladu AML předpisů a jejich aplikaci
- Přímé vyžadování informací nezbytných pro její činnost od všech povinných osob bez národního zprostředkování
- Možnost vyžadovat změnu vnitřních mechanismů povinné osoby, včetně obsazení statutárních nebo jiných vnitřních orgánů, přerušeni nebo ukončení podnikání (maximální verze)
- Správní pokuty až do výše 10 % obrátu, res. 10 mil. EUR.

Advokát jako povinná osoba

- při úschově peněz, cenných papírů nebo jiného majetku svého klienta,
- jestliže klientem požadované služby mají spočívat nebo spočívají v jednání za klienta nebo pro něj při
  - obstarávání koupě nebo prodeje nemovitosti nebo obchodního závodu anebo jeho části,
  - správě peněz, cenných papírů, obchodních podílů nebo jiného majetku svého klienta, včetně jednání jménem klienta nebo na jeho účet v souvislosti se zřízením účtu u úvěrové instituce nebo zahraniční úvěrové instituce anebo účtu cenných papírů a správou takového účtu,
  - zakládání, řízení nebo provozování obchodní korporace, podnikatelského seskupení nebo jiného obdobného útvaru, a to bez ohledu na to, zda se jedná o právnickou osobu či nikoliv, jakož i získávání a shromažďování peněžních prostředků nebo jiných penězi ocenitelných hodnot za účelem založení, řízení nebo ovládnutí takového subjektu
  - zakládání nebo správě svěřenského fondu nebo jemu svou strukturou nebo funkcemi podobného zařízení řídicího se právem jiného státu (dále jen "svěřenský fond"), jakož i získávání a shromažďování peněžních prostředků nebo jiných penězi ocenitelných hodnot pro svěřenský fond nebo za účelem jeho založení nebo správy, nebo
  - inkasu, platbách, převodech, vkladech nebo výběrech prováděných při bezhotovostním i hotovostním platebním styku, anebo jakémkoli jiném jednání, které směřuje k pohybu peněz nebo jej přímo vyvolá,

Což znamená

- nákup a prodej **nemovitostí**; a jakákoliv účast na těchto transakcích
- **Společnosti**
  - správa základního jmění pro účely založení společnosti
  - ujednání o nákupu a prodeji podnikatelských subjektů
  - jakákoliv účast na akvizici nebo prodeji akcií nebo majetkových práv ke společnosti, včetně jejich částí a jejich fúzí nebo přeměn
  - poradenství a zakládání společností, trustů nebo jiných struktur pro klienta – to zahrnuje, ale není omezeno na poradenství ohledně vhodnosti konkrétních struktur, vytvoření entity nebo struktury pro klienta.
  - provozování nebo řízení právnických osob (TCSP), včetně poskytování sídla
- **Akcie a dluhopisy**
  - správa, dispozice dluhopisů nebo jiných CP
  - výkon akcionářských práv na základě držení nebo dispozice s akcií
- **Finanční a transakční služby a poradenství**
  - Poradenství, vyjednávání podmínek, příprava podkladů pro půjčky, dluhové financování a postoupení dluhu
  - Zastupování a poradenství klientům v souvislosti s navrhovanými investicemi nebo ujednáními o financování – jedná se o účast na finanční transakci.
  - Jednání na základě pokynů klienta k provádění plateb nebo inkas a správa klientských peněz a majetku podle pokynů
  - Otevření bankovního účtu nebo provádění jakéhokoli pohybu aktiv jménem klienta

Daňové poradenství

- osoba oprávněná provádět auditorskou činnost podle zákona o auditorech (dále jen „auditor“), **osoba oprávněná poskytovat právní pomoc nebo finančně ekonomické rady ve věcech daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění, jakož i ve věcech, které s nimi přímo souvisejí, podle zákona o daňovém poradenství (dále jen „daňový poradce“)**, jiná osoba při poskytování právní pomoci nebo finančně ekonomických rad ve věcech daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění, jakož i ve věcech, které s nimi přímo souvisejí, k tomu oprávněná podle jiného právního předpisu²⁶⁾ a osoba oprávněná provozovat živnostenskou činnost účetních poradců, vedení účetnictví a vedení daňové evidence podle živnostenského zákona,
- **Což znamená:**
  - poradenství ohledně vhodnosti daňových struktur,
  - poradenství společnosti v oblasti převodních cen,
  - provádění due diligence v daňových záležitostech klienta,
  - poradenství klientovi ohledně daňových dopadů v jakékoli souvislosti
  - Zastupování před orgány finanční správy

Insolvenční a restrukturalizační správce

- Zákon č. 107/2024 Sb.
- § 2 odst. 1 písm. n): osoba oprávněná vykonávat činnost insolvenčního správce (dále jen „insolvenční správce“) nebo osoba oprávněná vykonávat činnost restrukturalizačního správce (dále jen „restrukturalizační správce“)
- **§ 27a: Zvláštní ustanovení o insolvenčních správcích a restrukturalizačních správcích**
  - Povinná osoba podle § 2 odst. 1 písm. n) má pouze
    - a) povinnost podávat oznámení podezřelého obchodu podle § 18,
    - b) informační povinnost podle § 24 odst. 1 a 3.

Výjimky § 27 AML zákona

Informace získané od klienta:

- a) poskytováním právních porad nebo následným ověřováním právního postavení klienta,
- b) obhajobou klienta v trestním řízení,
- c) zastupováním klienta v řízení před soudy, nebo
- d) poskytováním jakýchkoliv právních porad týkajících se řízení uvedených v [písmenech b\)](#) a [c\)](#), a to bez ohledu na to, zda tato řízení již byla zahájena či nikoliv nebo zda již byla ukončena.

se pro účely kontroly, OPO, hlášení nesrovnalostí v RSM nebo plnění informační povinnosti NEPOUŽIJÍ.

Advokát– podnikatel

- a) Při zakládání a následném prodeji ready-made společností (viz rozsudek NSS sp. zn. 9 As 176/2016 – 121 *„Osobou povinnou ve smyslu čl. 2 odst. 1 bod 3 písm. c) ve spojení s čl. 3 bodem 7 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES, o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu (osoba poskytující jiným osobám služby spočívající v zakládání právnických osob), je také osoba, jejíž podnikatelská činnost spočívá v prodeji obchodních společností, které sama založila bez předchozí objednávky ze strany potenciálních klientů za účelem jejich prodeje těmto klientům, přičemž tento prodej realizuje převodem svého podílu v prodávané společnosti.“*)
- b) Při hromadném vymáhání pohledávek (od toho je třeba odlišit zastoupení při vymáhání pohledávek v exekčním nebo insolvenčním řízení, kdy advokát povinnou osobou není) a obchodování s nimi
- c) Jako osoba poskytující poradenskou činnost pro podnikatele ve věcech kapitálové struktury, průmyslové strategie a v souvisejících otázkách nebo poskytující poradenství a služby týkající se přeměn společností, převodů obchodních závodů nebo nabytí účasti v obchodní korporaci,
- d) Pokud sám provádí obchod v hotovosti nad daný limit a činí tak v rámci svého podnikání (10.000 EUR v hotovosti)

Advokát jako povinná osoba

- Obecné povinnosti
  - Vypracování systému vnitřních zásad (§ 21)
  - Určení kontaktní osoby (§ 22)
  - Školení zaměstnanců (§ 23)
  - Informační povinnost (§ 24, § 24a)
  - Dokumentační povinnost (§ 16)
- Konkrétní povinnosti ve vztahu ke SLEDOVANÝM ČINNOSTEM
  - Identifikace klienta
  - Kontrola klienta
  - Hlášení podezřelého obchodu
  - Odklad splnění příkazu klienta/jeho neprovedení

§ 54a – pozor na společný výkon advokacie

- **Povinnou osobou je advokát poskytující službu, která je sledovanou činností.**
- je-li povinnou osobou advokát, který vykonává advokacii jako společník právnické osoby zřízené za účelem výkonu advokacie podle zákona o advokacii, za pobočku nebo dceřinou obchodní korporaci této povinné osoby se považuje pobočka nebo dceřiná obchodní korporace právnické osoby, které je společníkem
- zaměstnanec právnické osoby zřízené za účelem výkonu advokacie se pro účely právní úpravy boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu považuje za zaměstnance všech společníků této právnické osoby, kteří jsou členy statutárního orgánu této právnické osoby, pokud nelze určit, pro kterého společníka zaměstnanec v rámci výkonu závislé práce plnil povinnosti podle tohoto zákona nebo tyto povinnosti plnit měl.
  - odpovídá pouze ten společník právnické osoby zřízené za účelem výkonu advokacie, který byl pověřen podle § 22a, pokud k takovému pověření došlo - namísto jejích společníků.

Základní pojmy

- **Obchod**

každé jednání povinné osoby jednající v tomto postavení s jinou osobou, pokud takové jednání směřuje k nakládání s majetkem této jiné osoby jednající v tomto postavení nebo k poskytnutí služby této jiné osobě **TRANSAKCE**

- **Klient**

- Klient advokáta
- Osoba na jejíž majetek si sáhnu

- **Obchodní vztah**

Smluvní vztah mezi povinnou osobou a jinou osobou, jehož účelem je nakládání s majetkem této jiné osoby nebo poskytování služeb této jiné osobě, jestliže je při vzniku smluvního vztahu s přihlédnutím ke všem okolnostem zřejmé, že bude obsahovat opakující se plnění.

KONTRAKT

Legalizace výnosů z t. č.

- 1. Placement (umístění)**
- 2. Layering (rozvrstvení)**
- 3. Integration (integrace)**

Identifikace

- Prvotní identifikace vždy v osobní přítomnosti
- Zjednodušená identifikace
  - při dalších obchodech s klientem, který již byl identifikován on i jednající osoba (lze mailem)
  - při jednání za klienta jinou osobou, jejíž oprávnění je zjistitelné z VR
  - Při ukládání hotovosti s již podepsanými doklady (není třeba PM)
- Elektronická identifikace
- Identifikace prostřednictvím bankovní platby
- Zesílená identifikace (a kontrola)
- Zprostředkovaná identifikace
- Převzatá identifikace – již nikoliv jen „v souvislosti se vznikem obchodního vztahu“
- **Identifikace zastoupeného klienta advokáta nebo notáře**

Obsah identifikace

- 1. Nacionále jednající fyzické osoby
  - Jména a příjmení, rodné číslo, a nebylo-li přiděleno, datum narození, místo narození, pohlaví, trvalý nebo jiný pobyt a státní občanství;
  - obchodní firma, odlišující dodatek nebo další označení, sídlo a identifikační číslo osoby,
  - druh a číslo průkazu totožnosti, stát, popřípadě orgán, který jej vydal, a dobu jeho platnosti;
- 2. U právnické osoby
  - Základní identifikační údaje – název, sídlo, dodatek, IČ a jeho obdoby
  - Údaje ke zjištění a ověření osoby, která je statut. orgánem
  - Zákl. identifikační údaje PO, která je členem jejího statutárního orgánu a zákl. údaje k identifikaci FO, která ji zastupuje
- 3. Ověření zastoupeného a nacionále zástupce nebo opatrovníka
- 4. Kontaktní údaje – v odůvodněných případech, údaje o zam.
- 5. **PEP** – klient, FO - zástupce, skutečný majitel (je-li znám)
- 6. **Mezinárodní sankce** – klient, FO – zástupce, skutečný majitel, jiná osoba ve vlastnické a řídicí struktuře

Identifikace zastoupeného klienta nebo notáře - § 11a - od 30. 12. 2024

- Pouze advokát nebo notář
- Pouze nejsou-li pochybnosti o skutečné totožnosti klienta ani zástupce

Postup:

- 1) Klient zašle advokátovi kopie průkazu totožnosti
- 2) Zástupce předloží „doklad k jednání za klienta“ s úředně ověřeným podpisem (pozor na cizí PM)
- 3) Advokát údaje o klientovi zjistí a zaznamená a ověří zástupce

Nelze při zvýšeném riziku zneužití pro praní peněz

Platí pouze pokud při jednání zastupuje klienta takto ověřený zástupce

Zprostředkovaná a převzatá identifikace

- Zprostředkovaná – uvést pro jakou povinnou osobu
  - Notář
  - Kontaktní místo veřejné správy
  - Přílohou listiny o identifikaci, je-li k identifikaci použit digitální stejnopis průkazu, je elektronický dokument, který obsahuje údaje uvedené v digitálním stejnopisu průkazu, nebo jeho listinná kopie
- Převzetí identifikace podle § 11,
  - úvěrovou nebo finanční institucí,
  - zahraniční úvěrovou a finanční institucí
  - od osoby stejného typu podle § 11 odst. 5
- Země se srovnatelnými opatřeními a AML dozorem

Elektronická a „bankovní“ identifikace

- Bankovní
  - mikroplatbou
    - Kopie průkazu totožnosti + dalšího dokladu
    - Nejsou pochybnosti o skutečné totožnosti klienta nebo za něj jednající osoby
    - Písemná smlouva
    - Prokázání existence platebního účtu v EU, resp. EHS
    - První platba dle smlouvy bude z tohoto účtu
    - Platbu musí provázet informace o účelu identifikace a označení povinné osoby spolu s ozn. Příkazce
  - Bankovní identitou
- Elektronická – NIA nebo el. podpis
  - Identifikační údaje zasílá s kvalifikovaným el. podpisem
  - Po ověří platnost zasláných údajů i certifikátu u kvalifikovaného poskytovatele, případně z veřejné listiny s el. pečeti
  - Nelze u klientů s tzv. vyšším rizikem (PEP, klient z rizikové země, obchod s rizikovou zemí)

Skutečný majitel

Fyzická osoba, která má fakticky nebo právně **možnost** vykonávat přímo nebo nepřímo rozhodující vliv v právnické osobě, ve svěřenském fondu nebo v jiném právním uspořádání bez právní osobnosti.

Nově podle zákona:

- Skutečný majitel podle zákona upravujícího evidenci skutečných majitelů
  - Koncový příjemce
  - Osoba s koncovým vlivem
  - Osoba ve vrcholném vedení obchodní korporace jako náhradní skutečným majitel
  - Zakladatel, obmyšlený, svěřenský správce nebo osoba v obdobném postavení
- Fyzická osoba, za kterou se obchod provádí

Nesrovnalosti v evidenci skutečných majitelů

- § 15a AMLZ
- Proces
  - výzva k odstranění nesrovnalosti
  - Zahájení řízení o nesrovnalosti (je-li to hodné k ochraně práv 3. osob)
  - Poznámka o nesrovnalosti
  - Rozhodnutí o nesrovnalosti
  - Výmaz a nový zápis údajů
- Následky
  - Práva a povinnosti právních jednání zastírajících skutečného majitele nelze vymáhat
  - Nelze vyplatit podíl na prospěchu osobě, která není zapsána jako skutečný majitel
  - Právo na podíl na zisku nevyplaceného do konce účetního období zaniká
  - Nezapsaný skutečný majitel nesmí vykonávat hlasovací práva v nejvyšším orgánu korporace

PEP – Politically Exposed Person

Fyzická osoba, která je nebo byla ve významné veřejné funkci s celostátním nebo regionálním významem

a) **Vnitrostátní PEP**

- Hlava státu, vlády, člen vlády, parlamentu, člen bankovní rady
- Vrcholný představitel justice, diplomat
- Člen řídicího **a kontrolního** orgánu politické strany
- Vedoucí představitel územní samosprávy
- Vysoký důstojník ozbrojených sborů
- člen nebo zástupce člena, je-li jím právnická osoba, statutárního orgánu obchodní korporace ovládané státem

b) Zahraniční PEP

- fyzická osoba, která obdobnou funkci vykonává nebo vykonávala v jiném státě, v orgánu Evropské unie anebo v mezinárodní organizaci

c) Odvozený PEP

Fyzická osoba, která je

- Osobou blízkou k osobě uvedené v písm. a), b)
- Společníkem nebo skutečným majitelem stejné právnické osoby, popřípadě svěřenského fondu, jako osoba uvedená pod písm. a), b) nebo je o ní povinné osobě známo, že je v jakémkoli jiném blízkém podnikatelském vztahu s osobou uvedenou v písmenu a), b), nebo
- skutečným majitelem právnické osoby, popřípadě svěřenského fondu, o kterých je povinné osobě známo, že byly vytvořeny ve prospěch osoby uvedené v písm. a)

Mezinárodní sankce

- <https://www.sanctionsmap.eu/#/main>
- <https://sankce.datlab.eu/>
- <https://www.financnianalytickyurad.cz/stanoviska-fau.html>
- <https://www.financnianalytickyurad.cz/mezinarodni-sankce/aktualne-o-sankcich.html>

Shoda by měla být zjištěna u těchto údajů:

- Jméno/název
- Národnost/státní příslušnost
- Bydliště/sídlo
- Datum narození/IČO nebo jiný identifikační znak.

Mezinárodní sankce aktuálně

- Osobní
  - Osoba ze státu, který je předmětem sankcí jako celek
  - Osoba ze skupiny osob, jejich majetek podléhá sankcím
- Majetkové
  - Předmět obchodu podléhá sankcím nebo zvláštnímu obchodnímu režimu.
  - Transport nebo organizace transportu předmětu obchodu podléhá omezením (SK)
- Reálně dopadají na osoby vlastněné anebo kontrolované přímo nebo nepřímo sankcionovanou osobou, osobami jednajícími ve prospěch sankcionované osoby nebo řízenými sankcionovanou osobou anebo osoby, které jsou se sankcionovanou osobou jakkoliv spojené.

V režimu AML/CFT

Podezřelým je obchod vždy, pokud

- **klientem, osobou ve vlastnické nebo řídicí struktuře klienta, skutečným majitelem klienta, osobou jednající za klienta** nebo osobou, **která se jinak podílí na obchodu** a je povinné osobě známa, je osoba, vůči níž Česká republika uplatňuje mezinárodní sankce podle zákona o provádění mezinárodních sankcí, nebo
- **předmětem obchodu** je nebo má být zboží nebo služby, vůči nimž **Česká republika uplatňuje sankce** podle zákona o provádění mezinárodních sankcí.

Ve vztahu k k Ukrajině

- Nařízení Rady č. 208/2014 – zmrazení fin. prostředků a hosp. zdrojů osobám na sankční seznamu (Státní дума +...) OSOBNÍ
- Nařízení Rady č. 269/2014 – zmrazení fin. prostředků a hosp. zdrojů osobám na sankční seznamu OSOBNÍ
- Nařízení Rady č. 692/2014 – omezení obchodu se zbožím z Krymu a Sevastopolu – zákaz dovozu zboží, zákaz poskytování finanční podpory, pojištění a zajištění v souvislosti s dovozem
- Nařízení Rady č. 833/2014 – omezení dovozu a vývozu zboží a technologií dvojího užití, zákaz technické a finanční pomoci
- Nařízení Rady č. 263/2022 – zákaz dovozu zboží z Luhanské a Doněcké oblasti

Podstatná jsou prováděcí rozhodnutí Rady

Sankce směřující proti osobám a jejich pohybu (individual measures)

NAŘÍZENÍ RADY (EU) č. 269/2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny

ROZHODNUTÍ RADY 2014/145/SZBP o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny

Zmrazení majetku a zákaz cestování:

- Vladimír **Putin**
- Sergej **Lavrov**
- poslanci ruské Státní **dumy**
- členové Národní **bezpečnostní rady**
- vojenský personál a vysoce postavení úředníci
- podnikatelé a oligarchové, včetně Romana **Abramoviče**
- osoby odpovědné za brutální činy spáchané v **Buče** a **Mariupolu**
- **Konsolidované znění**

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0269-20220315&qid=1648547512878>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014DO145&from=EN>

- Vyhledávač <https://www.sanctionsmap.eu/#/main>

Sankce směřující k omezení obchodu

- Zákazy vztahující se k obchodu s vojenským materiálem, zbraněmi a souvisejícím do Ruska
- Zákaz dovozu, nákupu a přepravy zbraní z Ruska
- Obdobný zákaz ve vztahu k technologiím tzv. dvojího užití, technické pomoci a zboží do Ruska nebo pro použití v Rusku
- Zbožím dvojího užití se rozumí takové zboží, včetně softwaru a technologií, které lze použít jak pro civilní, tak i vojenské účely a které zahrnují veškeré zboží, které může být použito jak pro nevýbušné účely, tak i pro jakoukoliv formu podpory výroby jaderných zbraní nebo jiných jaderných výbušných zařízení.
  - *Příloha nařízení (EU) č. 2021/821, kterým se zavádí režim Unie pro kontrolu vývozu, zprostředkování, technické pomoci, tranzitu a přepravy zboží dvojího užití – výjimky v příloze VII, povolovací režim*
  - *Zákon č. 594/2004 Sb., jímž se provádí režim Evropských společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití.*
- <https://www.celnisprava.cz/cz/aplikace/Stranky/taric-cz.aspx>

ROZHODNUTÍ RADY 2014/512/SZBP

ze dne 31. července 2014

o omezujících opatřeních vzhledem k činnosti Ruska destabilizující situaci na Ukrajině – ve znění rozhodnutí ze dne 6. října 2022

- zakázáno přímo či nepřímo poskytovat právní poradenství: 1. ruské vládě, 2. právnickým osobám, „subjektům“ nebo orgánům se sídlem v Rusku
- "Právní poradenství"
  - Zahrnuje poskytování právního poradenství zákazníkům v nesporných věcech, včetně obchodních transakcí, zahrnujících uplatňování nebo výklad práva; účast s klienty nebo jejich jménem v obchodních transakcích, jednáních a jiných jednáních se třetími stranami; a přípravu, provádění a ověřování právních dokumentů.
  - nezahrnuje: zastupování, poradenství, přípravu dokumentů nebo ověřování dokumentů v souvislosti se službami právního zastoupení, zejména v řízeních před správními agenturami, soudy nebo jinými řádně ustavenými úředními tribunály nebo v rozhodčím či mediačním řízení.
- Zákaz se nevztahuje
  - na poskytování služeb, které jsou nezbytně nutné pro výkon práva na obhajobu v soudním řízení a práva na účinnou právní ochranu.
  - nevztahuje na poskytování služeb, které jsou nezbytně nutné k zajištění přístupu k soudnímu, správnímu nebo rozhodčímu řízení v členském státě, nebo pro uznání nebo výkon rozhodnutí nebo rozhodčího nálezů vydaného v členském státě, pokud je takové poskytování služeb v souladu s cíli tohoto nařízení a nařízení Rady (EU) č. 269/2014
  - na poskytování služeb určených výhradně k použití právními osobami, subjekty nebo orgány usazenými v Rusku, které jsou vlastněny právníkou osobou, subjektem nebo orgánem založeným nebo zřízeným podle práva členského státu, členské země Evropského hospodářského prostoru, Švýcarska nebo partnerské země uvedené v příloze VIII., nebo jimi jsou výlučně či společně ovládány.
  - na poskytování služeb, které jsou nezbytně nutné pro ukončení smluv uzavřených před 7. říjnem 2022 nebo doplňkových smluv nezbytných pro plnění těchto smluv do 8. ledna 2023.

Omezení ve vztahu k činnostem podle § 56a – čl 5c nařízení č. 833/2014

- Zakazuje se přijímat vklady od
  - a) ruských státních příslušníků nebo fyzických osob s bydlištěm v Rusku,
  - b) právnických osob, subjektů či orgánů usazených v Rusku nebo
  - c) právnických osob, subjektů či orgánů usazených mimo Unii, jež jsou z více než 50% přímo či nepřímo vlastněny ruskými státními příslušníky nebo fyzickými osobami s bydlištěm v Rusku,

pokud celková hodnota vkladů fyzických nebo právnických osob, subjektů či orgánů na úvěrovou instituci přesahuje 100 000 EUR.

- Tento zákaz se nevztahuje na státní příslušníky členského státu, země, která je členem Evropského hospodářského prostoru, nebo Švýcarska ani na fyzické osoby s povolením k dočasnému nebo trvalému pobytu v členském státě, zemi, která je členem Evropského hospodářského prostoru, nebo ve Švýcarsku.
- Povolovací režim před zahájením transakce.

Velmi opatrně...

Podílet se vědomě nebo záměrně (úmyslně) na činnostech, jejichž cílem nebo důsledkem je obcházení zákazů stanovených sankčních předpisech je zakázáno.

Rizikově orientovaný přístup

- Rizikově orientovaný přístup (RBA) – „risk based approach“,
„přístup, který umožňuje povinné osobě přiměřeně alokovat zdroje při efektivním řízení rizik ML/TF“
- Identifikace, vyhodnocení a pochopení rizik ML/FT, kterému jsou povinné osoby vystaveny
- Přijetí opatření adekvátních tomuto vyhodnocení ve vztahu ke klientům – systémových i individuálních
- Opatření by měla směřovat ke zmírnění rizik
- Opatření musí být přiměřená především těmto rizikům

Kontrola klienta a obchodního vztahu

Vždy:

- před uskutečněním obchodu mimo obchodní vztah
  - S hodnotou nad 15000 EUR
  - S PEP
  - S osobou z tzv. vysoce rizikové země (viz nařízení č. 2016/1675)
  - S osobou identifikovanou na dálku elektronicky bez EIDAS (mikroplatba)
  - Při převodu peněžních prostředků s hodnotou 1000 EUR a vyšší
- Před navázáním obchodního vztahu
- Jde-li o podezřelý obchod

Zjišťuji...

- Informace o **účelu a povaze obchodu**
- Informace o **povaze podnikání klienta**
- Totožnost skutečného majitele – prověření z důvěryhodných zdrojů
(registr + 1)
- PEP + sankce
- Vlastnická a řídicí **struktura** klienta
- **Průběžné informace** pro sledování obch. vztahu
- **Zdroje** finančních prostředků nebo jiného majetku, který je předmětem obchodu
- Zjištění **původu majetku** PEP
- Veškeré informace sloužící ke zohlednění míry rizika ML/FT

Vyhodnocuji

- Typ klienta
- Typ obchodu
- Poskytnuté podklady
- Existenci rizik a okolnosti zvyšující nebo snižující rizikovost
- Podezřelosti
- Zajištění dokladů

Zesílená identifikace a kontrola

- Na základě hodnocení rizik představuje klient, obchod nebo obchodní vztah zvýšené riziko ML/FT
- PEP, vysoce riziková třetí země
  - Další dokumenty – o skutečném majiteli, o zamýšlené povaze obchodního vztahu, zdroji peněžních prostředků a majetku klienta, skutečném majiteli
  - Ověření informací a dokumentů z důvěryhodných zdrojů
  - Pravidelné a zesílené sledování
  - Souhlas člena statutárního orgánu
  - První platba z účtu na jméno klienta u fin. Instituce s povinnostmi identifikace a kontroly alespoň rovnocenné pož. EU
  - Jiná opatření

Hodnocení rizik – geografická rizika

- Riziková je taková země, která má ve svém režimu pro boj proti praní špinavých peněz a financování terorismu (AML/CFT) nedostatky a představuje tak významnou hrozbu pro mezinárodní finanční systém.
- Seznam FATF: black list - High-risk Jurisdictions subject to a Call for Action
  - Korejská lidově demokratická republika, Irán, Myanmargray list - Jurisdictions under Increased Monitoring
  - Alžír, Angola, Bulharsko, Burkina Faso, Filipíny, JAR, Jemen, Jižní Sudán, Haiti, Chorvatsko, Kamerun, Keňa, Kongo, Pobřeží slonoviny, Libanon, Mali, Monako, Mozambik, Namíbie, Nigérie, Sýrie, Tanzánie, Venezuela, Vietnam
- Seznam EU: Afghánistán, Barbados, Burkina Faso, Demokratická republika Kongo, Gibraltar, Haiti, Irán, Jamaika, Mali, Mozambik, Kamerun, Myanmar, Nigérie, Severní Korea, Panama, Filipíny, Senegal, JAR, Jižní Sudán, Sýrie, Tanzánie, Trinidad a Tobago, Uganda, SAE, Vanuatu, Vietnam, Jemen

https://finance.ec.europa.eu/financial-crime/anti-money-laundering-and-countermeasures-financing-terrorism-international-level_en

Hodnocení rizik – rizikové faktory na straně klienta

- A.** Klient s nízkým rizikem
- B.** Klient s běžným rizikem
- C.** Klient s vyšším rizikem
- D.** Klient s nepřijatelným rizikem

Hodnocení rizik – typ obchodu

- A. Služby s nízkým rizikem
- B. Služby s běžným rizikem
- C. Služby s vyšším rizikem
- D. Služby s vysokým rizikem

Rizika FT

- Kumulace a zajišťování prostředků pro financování terorismu
- Kumulace a zajišťování prostředků a jejich následné vyvádění do zahraničí nebo naopak jejich přivádění do dispozice rizikových osob, může se jednat i o transfer přes ČR
- Využívání neziskových organizací
- Využívání formálního finančního systému (bankovní převody, virtuální aktiva)
- Využívání neformálních platebních metod (havala)
- Komoditní obchody

Dokumentace AML povinností - § 16

- Údaje získané při identifikaci klienta
- Kopie dokladů předložených k identifikaci
- Údaj o osobě, která provedla prvotní identifikaci
- **Informace a kopie dokladů získané při kontrole klienta podle § 9**
- Dokumenty odůvodňující zvláštní postup identifikace
- Originál nebo ověřenou kopii PM, identifikaci rozhodnutí o opatrovnictví

Lhůta pro uchovávání dokladů

- 10 let od uskutečnění obchodu nebo ukončení obchodního vztahu
- Lhůta se počítá podle měsíců
- Začíná běžet prvním dnem následujícího kalendářního měsíce po rozhodném datu

DOKLADY SE UCHOVÁVAJÍ ODDĚLENĚ

Reakce na zjištěné problémy

- Neuskutečnění obchodu - § 15
  - Na počátku – nenavázání obchodního vztahu
  - V průběhu obchodního vztahu – neuskutečnění transakce
  - OZNAMOVACÍ POVINNOST TRVÁ
- Oznámení podezřelého obchodu - § 18
- Odklad splnění příkazu klienta - § 20
- Vyžádání informační povinnosti ze strany FAU nebo GFŘ

Podezřelý obchod - vždy

- a) klientem nebo skutečným majitelem je osoba, vůči níž Česká republika uplatňuje mezinárodní sankce podle zákona o provádění mezinárodních sankcí,
- b) předmětem obchodu je, nebo má být zboží nebo služby, vůči nimž Česká republika uplatňuje sankce podle zákona o provádění mezinárodních sankcí, nebo
- c) klient se odmítá podrobit kontrole nebo odmítá uvést identifikační údaje osoby, za kterou jedná.

Podezřelý obchod - například

- a) klient provádí výběry nebo převody na jiné účty bezprostředně po hotovostních vkladech,
- b) během jednoho dne nebo ve dnech bezprostředně následujících uskuteční klient nápadně více peněžních operací, než je pro jeho činnost obvyklé,
- c) počet účtů zřizovaných klientem je ve zjevném nepoměru k předmětu jeho podnikatelské činnosti nebo jeho majetkovým poměrům,
- d) klient provádí převody majetku, které zjevně nemají ekonomický důvod, anebo provádí složité nebo neobvykle objemné obchody,
- e) prostředky, s nimiž klient nakládá, zjevně neodpovídají povaze nebo rozsahu jeho podnikatelské činnosti nebo jeho majetkovým poměrům,
- f) účet je využíván v rozporu s účelem, pro který byl zřízen,
- g) klient vykonává činnosti, které mohou napomáhat zastření jeho totožnosti nebo zastření totožnosti skutečného majitele,
- h) klientem nebo skutečným majitelem je osoba ze státu, který nedostatečně nebo vůbec neuplatňuje opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, nebo
- i) povinná osoba má pochybnosti o pravdivosti získaných identifikačních údajů o klientovi.

Oznámení podezřelého obchodu

- Oznamuje FAU prostřednictvím Kontrolní rady ČAK
- ve lhůtě 5 kalendářních dnů od zjištění podezřelého obchodu (§ 605 obč. zák.)
- Postup stanoví usnesení č. 2/2008 Věstníku.
- Vzor stanoví rovněž příslušné usnesení.
- V oznámení nelze použít informace, které advokát získal od klienta při výkonu advokacie mimo sledované činnosti.

Obsah OPO

- Identifikační údaje oznamovatele
- Identifikační údaje oznamovaného
- **Popis předmětu a podstatných okolností podezřelého obchodu („příběh“)**
- Informace o provedení či odložení obchodu
- Kontaktní informace (mimo vlastní OPO)

Odklad splnění příkazu klienta

- Za kumulativního splnění následujících podmínek:
  - sledovaná činnost
  - která je podezřelým obchodem
  - hrozí nebezpečí, že by splněním příkazu bylo ztíženo nebo zmařeno zajištění výnosu z trestné činnosti nebo financování terorismu
- Ne, pokud je známo, že by takový postup (odklad) mohl zmařit šetření podezřelého obchodu
- Majetek se zajišťuje, podezřelý obchod se oznamuje ČAK, s upozorněním na odklad splnění příkazu nebo na důvody proč byl příkaz proveden

Lhůta odkladu

- Nejméně 24 hodin od přijetí oznámení ČAK
- Lhůtu může prodloužit pouze FAU, ČAK nikoliv
  - Prodloužit nejdéle o další 2 pracovní dny
  - Odložit splnění příkazu zajištěním až na 3 pracovní dny – rozhodnutím o odkladu splnění příkazu klienta. Lze vyhlásit i do telefonu na úřední záznam.
  - Podáním trestního oznámení se lhůta prodlužuje o další 3 dny ode dne jeho podání.
  - Po celou dobu má povinná osoba povinnost součinnosti stran zajištěného majetku.

Plnění informační povinnosti

- Pouze na výzvu příslušného člena Kontrolní rady
- Pouze údaje o sledované činnosti podle § 24 odst. 1 a § 27 odst. 4 zákona
- Veškeré údaje získané podle § 7 a § 9 a doklady uchovávané podle § 16 (s potřebným vysvětlením)
- Nikdy neuchovávat s AML údaje získané podle § 27 odst. 1

Děkuji za pozornost